

Problemy polityki przestrzennej gminy, w tym ochrona krajobrazu, w aspekcie rozwoju źródeł energii odnawialnej – przypadek gminy Krotoszyce, województwo dolnośląskie

Dr inż. Anna Bazan-Krzywoszańska, Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska, Uniwersytet Zielonogórski

Analizując treść obowiązujących w Polsce przepisów prawa, biorąc pod uwagę ich wzajemne powiązania oraz wykonalność wprowadzanych nimi dokumentów, stanowi w większości przypadków, z powodów wzajemnego niedoprecyzowania, zapisy niewykonalne. W odniesieniu do polityki przestrzennej gmin, uwzględniającej z mocy prawa możliwość realizacji źródeł energii odnawialnej, powstających między innymi na podstawie ustaleń zawartych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, problematyka ochrony krajobrazu stanowi element zajmujący dość znaczące miejsce. Niczym nieuzasadniony brak prawnego obowiązku realizacji, w ramach działań statutowych instytucji odpowiedzialnych za ochronę krajobrazu, dokumentów o charakterze wytycznych dla kierunków rozwoju gmin, uznać należy za czynnik hamujący proces inwestycyjny. Czynnik ten na etapie uzgodnień dokumentacji planistycznej znacznie wydłuża czas jej realizacji, głównie ze względu na konieczność dokonywania uzupełnień o dodatkowe, nie poparte przepisami prawa, opracowania. Złożoność problemu przedstawiono na przykładzie zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krotoszyce, województwo dolnośląskie. Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwaną w dalszej części ustawą o pizp, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹,

jako dokumencie kształtującym kierunki polityki przestrzennej gminy, uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- 3) stanu środowiska, w tym między innymi wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności,
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- 8) stanu prawnego gruntów,
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych i udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- 11) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- 12) stanu systemu komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,

w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. Zgodnie z art. 9 ust. 4, ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzeniu planów miejscowych, jednak w myśl art. 9 ust. 5, studium nie stanowi aktu prawa miejscowego.

¹ Na podstawie art. 9 ust. 1 i ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym rada gminy uchwała studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

13) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,

14) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej. Zgodnie z ustaleniami art. 10 ust. 2 ustawy, w studium określa się w szczególności:

1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,

2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,

3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,

5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami, między innymi planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych,

6) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego, na podstawie przepisów odrębnych, w tym wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznych,

7) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Niezależnie, art. 11 ust. 2a ustawy o pizp wskazuje, iż w studium wyznacza się również obszary, w ramach których gmina planuje rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, o mocy przekraczającej 100 kW, w tym również strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Rozporządzenie ministra infrastruktury z 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 Nr 118, poz. 1233), będące w istocie aktem wykonawczym do ustawy o pizp, ustala wymogi dotyczące standardów przy zapisywaniu ustaleń projektu studium. Ustawodawca określił za pomocą ww. rozporządzenia sposób tworzenia ustaleń części tekstowej oraz zasady realizacji zapisów części graficznej, z których składa się studium.

Biorąc pod uwagę zakres ustaleń ww. dokumentu, przyjęć należy, iż w odniesieniu do tematyki związanej z ochroną krajobrazu, jest on odzwierciedleniem zapisów zawartych w ramach:

1) art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a i lit. b² ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U.

² Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a i lit. b ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.) ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan, zabytki nieruchome będące w szczególności krajobrazami kulturowymi i układami urbanistycznymi, ruralistycznymi oraz zespołami zabudowy.

z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.), 2) art. 18 ust. 1 i ust. 2³ w związku z art. 19⁴ i art. 145⁵ ustawy, o której mowa w pkt. 1;

Przy czym zaznaczyć należy, iż art. 145 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, rozszerza zakres ustaleń wprowadzanych przez organy ochrony konserwatorskiej do studium praktycznie bez ograniczeń, uzależniając charakter i rozmiary roszczeń od terminu założenia gminnej ewidencji zabytków.

Ustawowo wymagane od wojewódzkich służb ochrony zabytków wnioski, zbierane w na podstawie art. 11 pkt 2, w związku z art. 11 pkt 6 lit. c⁶ ustawy o pizp, zawierające konieczny do uwzględnienia w projekcie studium zasób wartości kulturowych i wskazany optymalny sposób jego ochrony, pełnią znaczącą rolę w określeniu polityki przestrzennej gminy uwzględnionej w treści studium [Welc-Jędrzejewska, s. 6].

W świetle przytoczonych powyżej przepisów prawa, udział wojewódzkiego konserwatora zabytków w powstawaniu studium na charakter dwuetapowy i polega na:

- 1) złożeniu wniosków w zakresie swojej właściwości, po otrzymaniu pisemnej informacji o podjętej przez radę gminy uchwale o przystąpieniu do realizacji studium,
- 2) zaopiniowaniu, pozytywnym lub negatywnym,

³ Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.) ochronę zabytków i sposób opieki nad nimi uwzględnia się przy sporządzaniu między innymi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z ustaleniami art. 18 ust. 2 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się w szczególności krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniając opiekę nad zabytkami.

⁴ Na podstawie art. 19 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się, w szczególności ochronę: zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, parków kulturowych.

⁵ Art. 145 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.) – do czasu założenia gminnej ewidencji zabytków, w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, oprócz zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz ustaleń planów ochrony parków kulturowych, inne zabytki nieruchome wskazane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

⁶ Art. 11 pkt 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium zawiadamia na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium. Art. 11 pkt 6 lit. c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium występuje o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie studium między innymi do właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

w myśl art. 24 ust. 1⁷ ustawy o pizp, czyli stwierdzeniu czy w jego treści uwzględniono cały zasób dziedzictwa kulturowego i czy przyjęte kierunki polityki przestrzennej w wystarczający sposób zapewniają ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [Welc-Jędrzejewska, s. 12].

Procedura realizacji projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krotoszyce⁸ posłużyła dla zobrazowania sposobu funkcjonowania i wykorzystania w praktyce przedstawionych powyżej zapisów aktów prawnych.

Zgodnie z uchwałą nr XXIV/151/2009 z 6 listopada 2009 r., Rada Gminy Krotoszyce – wójt gminy wszczął procedurę realizacji studium. Za główną przyczynę, w uzasadnieniu do uchwały inicjującej procedurę, rada gminy uznała chęć wskazania potencjalnych obszarów realizacji elektrowni wiatrowych w granicach administracyjnych gminy. Na etapie prac związanych z realizacją dokumentów specjalistycznych, przygotowujących do wykonania dokumentu podstawowego, tj. na etapie analizy ekofizjografii⁹, wstępnej oceny uwarunkowań i cech charakterystycznych terenu, ustalono iż w obszarze objętym realizacją studium można wstępnie wyróżnić dwa obszary potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych. Określenie potencjalnych wskazuje w tym przypadku, iż analiza obszaru objętego opracowaniem, na tym etapie rozpoznania nie pozwala kategorycznie wykluczyć dodatkowych uwarunkowań, które przesądzić mogłyby o podstawach do zmniejszenia powierzchni lub całkowitej rezygnacji z ustalania obszarów dogodnych do realizacji wskazanych urządzeń.

Zgodnie z art. 11 pkt 2 ustawy o pizp, na etapie składania wniosków do studium, stosowne służby

Rys. 1. Widok panoramy wsi Wilczyce ze zjazdu z drogi Legnica – Złotoryja w kierunku wsi Wilczyce. Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krotoszyce, s. 219

ochrony zabytków wskazały, iż opracowanie którego wnioski w sprawie dotyczą, powinno zostać sporządzone w myśl art. 18 i art. 19¹⁰ ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Organ opiniujący wskazał ponadto, iż w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa, na etapie realizacji studium należy sporządzić studium krajobrazu kulturowego gminy. Za krajobraz kulturowy, zdefiniowany w art. 3 pkt 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, uznaje się przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Zgodnie ze stanowiskiem organu ochrony zabytków, wnioski zawarte w studium krajobrazu kulturowego gminy, miały zostać uwzględnione w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Biorąc pod uwagę złożoność problematyki związanej z realizacją elektrowni wiatrowych, w tym związanych z ochroną krajobrazu kulturowego, wnioski służby ochrony zabytków, dotyczące uwzględnienia w ramach realizacji studium wyników prac nad analizą, a zarazem studium ochrony krajobrazu kulturowego, wydają się być jak najbardziej uzasadnionymi. Jednak w momencie rozpoczęcia prac nad studium, służby ochrony zabytków nie dysponowały stosownym dokumentem, wskazującym wytyczne wynikające z analizy krajobrazu kulturowego gminy Krotoszyce. Realizację ww. dokumentu wojewódzki konserwator zabytków sędował na wójta gminy, uzależniając tym samym swoją opinię, na etapie oceny projektu studium, od treści zawartych w studium krajobrazowym. Podstawy ww. działania trudno doszukiwać się w obowiązujących przepisach prawa. Jednocześnie w ramach ustaleń obowiązującej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, jak również w przepisach wykonawczych do ww. dokumentu, brak jest ustaleń dotyczących tego, kto i na jakiej zasadzie realizuje studium krajobrazu kulturowego gminy.

⁷ Art. 24 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – organy, o których mowa w art. 11 pkt 6, w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt studium albo projekt planu miejscowego.

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krotoszyce, realizowane na podstawie uchwały nr XXIV/151/2009 Rady Gminy Krotoszyce, z 6 listopada 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium.

⁹ Rozporządzenie ministra środowiska z 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002r. Nr 155, poz. 1298) – opracowanie ekofizjograficzne wykonywane jest na podstawie kompleksowych badań i pomiarów terenowych, analizy danych teledetekcyjnych, archiwalnych materiałów kartograficznych, planistycznych, inwentaryzacyjnych i studialnych, a w szczególności: dokumentacji hydrogeologicznych i dokumentacji geologiczno-inżynierskich, dokumentacji geologicznych złóż kopalin, dokumentów planistycznych opracowywanych na podstawie przepisów ustawy z 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 130, poz. 1112), map glebowo-rolniczych, planów zarządzania lasów, planów ochrony rezerwatów przyrody, parków narodowych i krajobrazowych, dokumentacji różnych form ochrony przyrody, dokumentacji uzdrowisk oraz rejestru zabytków, ewidencji dóbr kultury i innych materiałów dokumentujących obiekty kulturowe i stanowiska archeologiczne.

¹⁰ op. cit.

W ramach prac nad realizacją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krotoszyce, jako wynik negocjacji obu organów administracyjnych, tj. wójta gminy i służb ochrony zabytków, ustalono iż służby ochrony zabytków zrezygnują z warunku wyszczególnionego we wnioskach do studium, na rzecz ustalenia kierunków rozwoju gminy, w tym w odniesieniu do realizacji parków wiatrowych, przy uwzględnieniu jedynie wyników analizy krajobrazu kulturowego gminy. W wyniku realizacji ww. postanowień, w projekcie studium wyszczególniony został rozdział dotyczący ochrony przyrody i krajobrazu, zgodnie z którym w studium wyznaczono :

1) strefę „K” – ochrony krajobrazu,
2) strefę „E” – ekspozycji sylwety obszarów wiejskich.
Dla strefy „K” – ochrony krajobrazu przyjęto między innymi następujące ustalenia:

1) strefę wyznacza się wokół obszarów starowiejskich, do których należą układy ruralistyczne wsi,
2) strefa obejmuje tereny integralnie związane z zespołem zabytkowym, ruralistycznym oraz tereny znajdujące się w jego ścisłym sąsiedztwie, dopuszcza się, iż stanowić będzie ona podstawę do wyznaczenia obszarów wchodzących w skład parków krajobrazowych,
3) w ramach działań przyjętych dla strefy wyróżnia się między innymi:

a) rewaloryzację zabytkowych elementów krajobrazu kulturowego,
b) likwidację elementów dysharmonizujących, w otoczeniu obiektów objętych ochroną konserwatorską,
c) ochronę zachowanych elementów krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z założeniami historycznymi,
d) zakaz realizacji elementów dysharmonizujących, wielkogabarytowych, przemysłowych.

Dla strefy „E” – ekspozycji sylwety obszarów wiejskich, przyjęto między innymi następujące ustalenia:

1) strefę wyznacza się dla ochrony ekspozycji zabytkowych układów,
2) strefa obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zasobów lub obiektów o szczególnych wartościach krajobrazowych,
3) działania konserwatorskie na tym obszarze polegają na ochronie wartości krajobrazu, w tym poprzez wykluczenie możliwości realizacji zabudowy lub innych elementów wysokościowych, które oddziałują w sposób dysharmonizujący na otoczenie,
4) ograniczenia w strefie „E” obejmują przede wszystkim wymogi dostosowania gabarytów nowej zabudowy lub też elementów przestrzennych, do zabudowy historycznej lub elementów przestrzennych przedstawiających wartość kulturową lub historyczną.

Przykład realizacji strategicznego dokumentu planistycznego gminy, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wskazuje na pilną potrzebę dokonania korekty w obowiązującym ustawodawstwie. Współzależności pomiędzy

dokumentem polityki przestrzennej i prawem lokalnym gminy a projektem założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe, z poziomu gminy oraz kierunkami ochrony wartości kulturowych, w tym krajobrazu, wskazują na silne powiązanie.

Obowiązujące dyrektywy Rady Wspólnot Europy oraz polskie przepisy szczególne wymagają, aby zabudowa, w tym terenów wiejskich, spełniała wymogi między innymi dotyczące oszczędności energii oraz zrównoważonego rozwoju budownictwa. W odniesieniu do tych kwestii, mowa jest o wymogach w zakresie ograniczenia wydzielania zanieczyszczeń i odpadów. Ustawa z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 – jednolity tekst z późn.zm.) wraz z aktami wykonawczymi określa zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw oraz energii, w tym ciepła, wskazując między innymi na działalność przedsiębiorstw energetycznych. Celem ustawy jest stworzenie warunków do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, oszczędności i racjonalnego użytkowania paliw, rozwoju konkurencyjności, uwzględnienia wymogów ochrony środowiska oraz ochrony interesów odbiorców i minimalizacji kosztów z tym związanych [Kopietz-Unger, s. 14].

Biorąc pod uwagę powyższe założenia strategiczne, przyjęte należy, iż dokumenty polityki przestrzennej realizowane między innymi na poziomie gmin, będą musiały uwzględniać rozwiązania mające na celu energooszczędność. Realizacja powyższego celu wiąże się niewątpliwie z wykorzystywaniem dogodnych fizjograficznie terenów pod realizację np. elektrowni wiatrowych, które z racji swoich funkcji stanowią elementy dominujące w przestrzeni. Obecny stan prawny, w tym przede wszystkim wynikający z niedoprecyzowania zapisów ustawy o pizp, w powiązaniu z ustawą z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.) praktycznie nie zabezpiecza terenów cennych krajobrazowo, czy przedstawiających wartość kulturową.

Brak uregulowań prawnych powoduje, iż np. problematykę ochrony krajobrazu i przestrzeni przedstawiających wartość kulturową, pozostawia się do rozwiązania na etapie prac nad dokumentami planistycznymi gminy, wymuszając tym samym bezprawnie, na zespole realizującym działania z zakresu planowania przestrzennego, aby rozpatrywał zagadnienia nie wynikające z jego kompetencji, tylko dlatego, iż logicznym jest aby przed uchwaleniem przez radę gminy dokumentu wskazującego na kierunki rozwoju gminy, móc ocenić przyjęte w nim rozwiązania pod kątem, w tym przypadku ochrony krajobrazu.

Bezpośrednią przyczyną powyższego stanu jest brak konsekwencji w odniesieniu do przyjętego sposobu zapisu legislacyjnego, czego dowodem mogą być poniżej przytoczone ustalenia, zawarte w obowiązujących w obiegu prawnym ustawach. Art. 71 ust. 1 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środo-

wiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 – jednolity tekst) wskazuje, iż zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapis ten pośrednio przekłada się na ustalenia art. 10 ust. 2¹¹ ustawy o pizp – w odniesieniu do studium i art. 15 ust. 2¹² ustawy o pizp – w odniesieniu do planu miejscowego. Ich ugruntowania szukać należy w przepisach wykonawczych do ustawy o pizp – w ramach §6 pkt 3¹³ rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233) oraz §4 pkt 3 lit. a14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1587).

Nie mające żadnego odniesienia do zapisów ustawy o pizp, a tym samym nie przekładające się na treść dokumentów planistycznych gminy pozostają art. 71 ust. 2 pkt 1¹⁵ i art. 71 ust. 2 pkt 2¹⁶ ustawy z 27 kwiet-

¹¹ Art. 10 ust. 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w studium określa się w szczególności obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz określa się zasady ochrony przyrody.

¹² Art. 15 ust. 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – W planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady ochrony środowiska i przyrody.

¹³ §6 pkt 3 rozporządzenia ministra infrastruktury z 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233) – ustala się następujące wymogi dotyczące standardów przy zapisywaniu ustaleń części tekstowej studium: ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk powinny zawierać w szczególności wytyczne ich określania w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w art. 72 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.).

¹⁴ §4 pkt 3 rozporządzenia ministra infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1587) – ustala się następujące wymogi dotyczące stosowania standardów przy zapisywaniu ustaleń projektu tekstu planu miejscowego: ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego powinny zawierać nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w szczególności w art. 72 i art. 73 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.).

¹⁵ Art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 – jednolity tekst) – w planach miejscowych i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w szczególności określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu.

¹⁶ Art. 71 ust. 2 pkt 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 – jednolity tekst) – W planach miejscowych i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w szczególności usta-

nia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, odnoszące się do aspektów: zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed zanieczyszczeniami oraz działań w zakresie poprawy efektywności w zakresie ochrony środowiska.

Podsumowując: treść obowiązujących przepisów prawa w odniesieniu do polityki przestrzennej gmin, uwzględniającej rozwiązania wpływające na oszczędność energetyczną, przy uwzględnieniu równocześnie ochrony wartości kulturowych i przedstawiających wartość historyczną, stanowi zapisy martwe lub z powodów wzajemnego niedoprecyzowania – niewykonalne. Wszystkie te elementy wskazują na niewątpliwy brak rozporządzeń wykonawczych do obowiązujących ustaw. Ich pojawienie się w obiegu prawnym pozwoliłoby na niwelację luk i nieдомówień w zakresie ustaleń ogólnych ustaw, o których mowa w niniejszej artykule.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Bazan-Krzywoszańska A., 2011, Analiza podstaw prawnych dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wprowadzenia energooszczędności [w:] Przegląd Budowlany, nr 5/2011, s. 53–57
- [2] Kopietz-Unger J., 2010, Założenia planowania przestrzennego na rzecz ochrony klimatu oraz oszczędności energii, w: Założenia planowania przestrzennego na rzecz ochrony klimatu i oszczędności energii. Pod red. J. Kopietz – Unger, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2010, s. 79
- [3] Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne. Pod red. Z. Niewiadomski, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2006
- [4] Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krotoszyce, na podstawie uchwały nr XXIV/151/2009 Rady Gminy Krotoszyce, z 6 listopada 2009 r.
- [5] Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298).
- [6] Rozporządzenie ministra infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1587)
- [7] Rozporządzenie ministra infrastruktury z 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233)
- [8] Ustawa z 10 kwietnia 1997r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 – jednolity tekst z późn. zm.).
- [9] Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 – jednolity tekst)
- [10] Ustawa z 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 – jednolity tekst z późn.zm.)
- [11] Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568 – jednolity tekst z późn. zm.)
- [12] Welc-Jędrzejewska J., Kulesza-Szerniewicz E., Makowska B., Stieler E., Jagielska E., 2009, Wnioski w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków do projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [w:] Kurier konserwatorski, nr 4/2009, s. 6

la się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.